

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดปัตตานี กรมประชาสัมพันธ์

ที่อยู่ 352 ม.6 ถ.ปากน้ำ ต.รูสะมิแล อ.เมืองปัตตานี จ.ปัตตานี 94000

Page : Facebook สวท.ปัตตานี NEWS โทร. 0-7346-0064

ทำความเข้าใจซิฟิลิส โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่รู้ก่อนป้องกันได้ก่อน

เคยมีสักครั้งบ้างไหม ที่ท่านมีความกังวลต่อการติดเชื้อต่างๆ หลังจากมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ป้องกัน และมีความสงสัยว่า โรคติดเชื้อที่อาจเกิดขึ้นตามมาหลังจากที่มีความเสี่ยง มีอะไรบ้าง และจะสามารถป้องกัน หรือสังเกตอาการได้อย่างไร หนึ่งในโรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้ หลังจากมีพฤติกรรมเสี่ยงคือ โรคซิฟิลิส ซิฟิลิสเป็นโรคติดเชื้อแบคทีเรียชนิดหนึ่ง มีชื่อว่า Treponema pallidum (ทรีโพเนมา แพลลิดัม)

เราสามารถติดเชื้อซิฟิลิส ได้อย่างไรบ้าง การติดเชื้อจากแม่สู่ลูกขณะตั้งครรภ์ และการคลอดบุตร การได้รับเชื้อโดยการสัมผัสโดยตรงกับบริเวณที่มีการติดเชื้อ เชื้อซิฟิลิสจะเข้าสู่ร่างกายผ่านทางผิวหนัง และเยื่อต่างๆ การติดเชื้อโดยวิธีนี้ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ และการสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ติดเชื้อ

ระยะฟักตัวของเชื้อซิฟิลิส หลังจากเราได้รับเชื้อซิฟิลิสแล้ว เชื้อจะใช้เวลาฟักตัวประมาณ 2-4 สัปดาห์ และอาจนานจนถึง 3 เดือน ก่อนที่เราจะเริ่มมีอาการแสดงของการติดเชื้อซิฟิลิส อาการของโรคซิฟิลิส จะแบ่งออกเป็น 4 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 หลังจากได้รับเชื้อไปประมาณ 3 สัปดาห์ ในผู้ชายจะเริ่มมีแผลริมแข็ง (Chancre) บริเวณปลาย หรือลำอวัยวะเพศ ไม่เจ็บ ในผู้หญิง แผลอาจจะซ่อนอยู่ในช่องคลอด และในบางคนจะพบแผลบริเวณทวารหนักได้ ผู้ป่วยหลายรายไม่ทราบว่าเคยมีแผลลักษณะนี้มาก่อน เนื่องจากแผลจะสามารถหายได้เองในระยะเวลาไม่นาน แต่เชื้อซิฟิลิส จะเข้าสู่ต่อมน้ำเหลืองและก่อเกิดโรคซิฟิลิส ในระยะต่อไป

ระยะที่ 2 หลังจากแผลริมแข็งหายไปประมาณ 2-3 สัปดาห์ จะเกิดอาการของโรคซิฟิลิส ในระยะที่ 2 โดยเชื้อซิฟิลิสได้เข้าสู่ต่อมน้ำเหลืองแล้วเข้าไปในกระแสเลือด ผู้ป่วยจึงมีอาการทางร่างกายอื่นๆ ได้แก่ ไข้ ปวดตามตัว ต่อมน้ำเหลืองโต เจ็บคอ มีผื่น ซึ่งมักจะพบบริเวณฝ่ามือ และฝ่าเท้า สามารถพบผื่นบริเวณแขนขา และลำตัวได้เช่นกัน โดยจะไม่มีอาการคันในบริเวณผื่น ผื่นอาจจะหายได้เองจะเกิดเป็นซ้ำอีก

ระยะแฝง ระยะนี้เป็นระยะที่ไม่มีอาการใดๆ ซึ่งกินระยะเวลานานได้เป็นปี โดยเกิดขึ้นหลังจากผู้ป่วยเป็นซิฟิลิส ระยะที่ 2 แล้วไม่ได้รับการรักษา โดยส่วนใหญ่จะตรวจพบขณะมาตรวจเลือด เช่น มารดาตรวจพบขณะฝากครรภ์ หรือการตรวจสุขภาพที่ระบุการตรวจเชื้อซิฟิลิส เป็นต้น

ระยะที่ 3 ระยะนี้เกิดการติดเชื้อเข้าสู่อวัยวะภายใน ผู้ป่วยอาจมีอาการ ตาบอด หูหนวก มีอาการพิการทางสมอง มีโรคหัวใจ เส้นเลือด ตับ กระจก และข้อต่อต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากได้รับเชือนานหลายปีโดยไม่ได้รับการรักษา

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดปัตตานี กรมประชาสัมพันธ์

ที่อยู่ 352 ม.6 ถ.ปากน้ำ ต.รูสะมิแล อ.เมืองปัตตานี จ.ปัตตานี 94000

Page : Facebook สวท.ปัตตานี NEWS โทร. 0-7346-0064

เราจะทราบได้อย่างไรว่าเราติดเชื้อซิฟิลิส การวินิจฉัยซิฟิลิส ตรวจยืนยันได้จากการเจาะเลือด ในการติดเชื้อซิฟิลิสระยะต้นๆ อาจมีการเก็บตัวอย่างส่งตรวจจากบริเวณที่มีการติดเชื้อ เช่นแผลริมแข็ง ไปตรวจหาเชื้อพร้อมด้วย ส่วนในระยะเวลาที่ 3 แพทย์อาจเจาะน้ำจากไขสันหลังเพื่อตรวจความผิดปกติในระบบประสาทพร้อมด้วย นอกจากนี้ แพทย์อาจตรวจการติดเชื้ออื่นๆ ที่อาจพบร่วมกันได้ จากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ป้องกัน เช่น การติดเชื้อ HIV เป็นต้น

จากบทเรียนในอดีตซิฟิลิสเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่เป็นปัญหาร้ายแรงและอันตรายถึงชีวิต เนื่องจากผู้ที่ได้รับเชื้อมักจะแสดงอาการที่ชัดเจนในระยะที่อาการของโรคมีความรุนแรง แม้ว่าโรคนี้จะสามารถรักษาได้ แต่ผู้ที่ได้รับเชื้อหลายคนมักไม่ทันสังเกตอาการและเป็นพาหะโดยไม่รู้ตัว ปัจจุบันการตรวจคัดกรองจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการติดตามปัญหาสุขภาพเพื่อเข้าสู่การรักษาเมื่อได้รับเชื้อ เพื่อป้องกันความรุนแรงของโรคและวางแผนดูแลสุขภาพให้หายจากซิฟิลิสได้เร็วที่สุด

โรคซิฟิลิสมีอาการอย่างไรบ้าง ? เมื่อร่างกายได้รับเชื้อซิฟิลิส เชื้อจะแฝงตัวอยู่ร่างกายและพัฒนา ระยะของโรคทั้งหมด 4 ระยะ ดังที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น ซึ่งความรุนแรงของโรคก็จะแตกต่างกันไปในแต่ละระยะ รวมถึงอาการในทารกก็มีอาการที่แตกต่างไปจากคนทั่วไป แต่ผู้ป่วยอาจมีอาการอื่น ๆ ร่วมด้วยดังนี้ ท้องขึ้น เหนื่อยหอบ ผลคล้ายหูดบริเวณปาก หรืออวัยวะเพศ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ น้ำหนักลด ปวดหัว ผื่นร่วง ต่อมน้ำเหลืองบวม อาการเหล่านี้สามารถเป็น ๆ หาย ๆ ซ้ำได้หลายเดือนจนถึงเป็นปี นอกจากนั้น หากผู้ป่วยซิฟิลิสเมื่อไม่ได้รับการรักษาตั้งแต่ 2 ระยะแรกโรคซิฟิลิสจะพัฒนามาสู่ระยะแฝง ในระยะนี้ผู้ป่วยแทบจะไม่มีอาการภายนอกใด ๆ แสดงออกมา และการแพร่ไปยังผู้อื่นจะมีโอกาสน้อยกว่า 2 ระยะแรก ในช่วงซิฟิลิสระยะแฝงเชื้อจะเริ่มเข้าไปโจมตีอวัยวะในร่างกายเช่น หัวใจ กระดูก และระบบประสาท และระยะนี้สามารถอยู่ในร่างกายได้นานหลายปีโดยไม่แสดงอาการภายนอกผู้ป่วยจึงเสี่ยงที่จะละเลยการตรวจและรักษาซิฟิลิสระยะที่สาม (Tertiary syphilis) ทั้งนี้ ระยะสุดท้ายของโรคนี้ เป็นระยะที่เชื้อได้เข้าไปโจมตีอวัยวะในร่างกายอย่างช้า ๆ จนเกิดเป็นปัญหาสุขภาพร้ายแรง เช่น สมองได้รับความเสียหาย หรือมีภาวะสมองเสื่อม ระบบประสาทได้รับความเสียหาย โรคหัวใจ ความผิดปกติในการเคลื่อนไหว และปัญหาเกี่ยวกับกล้ามเนื้อ โรคลมชัก ปัญหาเกี่ยวกับการมองเห็น และอาจถึงขั้นตาบอด ซิฟิลิสแต่กำเนิด (Congenital syphilis) ทารกในครรภ์สามารถรับเชื้อซิฟิลิสจากแม่ได้ผ่านสายรก ทารกที่เป็นซิฟิลิสตั้งแต่กำเนิดอาจจะมีหรือไม่มีอาการในช่วงแรกที่เพิ่งเกิดก็ได้ ในรายที่มีอาการจะพบผื่นบริเวณฝ่ามือและฝ่าเท้า ในภายหลังอาการจะชัดเจนและรุนแรงมากขึ้น เช่น หูหนวก ฟันผิดปกติ สันจมูกผิดปกติ ที่ได้รับเชื้อซิฟิลิสอาจคลอดก่อนกำหนดซึ่งมีความเสี่ยงที่จะเสียชีวิตในครรภ์ก่อนคลอดและเสียชีวิตหลังคลอดได้

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดปัตตานี กรมประชาสัมพันธ์

ที่อยู่ 352 ม.6 ถ.ปากน้ำ ต.รูสะมิแล อ.เมืองปัตตานี จ.ปัตตานี 94000

Page : Facebook สวท.ปัตตานี NEWS โทร. 0-7346-0064

จะรู้ได้อย่างไรว่าเราเสี่ยงโรคซิฟิลิสอยู่หรือไม่ ? การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยเช่นการเปลี่ยนคู่นอนบ่อย หรือการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย เป็นภาวะที่เสี่ยงต่อโรคซิฟิลิสที่สุด แต่การที่จะพิสูจน์ว่าตัวเรามีเชื้ออยู่หรือไม่นั้นต้องเข้ารับการตรวจวินิจฉัยโดยแพทย์ ซึ่งแพทย์จะตรวจเลือดหาแอนติบอดีที่ร่างกายสร้างขึ้นมาเพื่อต่อต้านเชื้อ ในผู้ป่วยบางรายอาจตรวจด้วยการเก็บตัวอย่างบริเวณแผลเพื่อหาเชื้อแบคทีเรีย หรือการตรวจน้ำไขสันหลัง โดยจะใช้วิธีการใดนั้นขึ้นอยู่กับความเห็นของแพทย์

ซิฟิลิสรักษาให้หายขาดได้ไหม ? แม้ซิฟิลิสจะเป็นโรคที่รักษาได้แต่การไม่ป่วยนั้นย่อมดีกว่า อย่างไรก็ตามเมื่อมีความเสี่ยงต่อการรับเชื้อแล้วเข้ารับการตรวจโรคได้ไวทั้งตนและคู่นอน ก็จะสามารถรักษาได้ตั้งแต่วัยแรก ๆ โดยเฉพาะคูรักรที่กำลังวางแผนมีลูก การตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์นอกจากจะเป็นการติดตามสุขภาพของตนเองแล้วยังช่วยป้องกันให้ลูกไม่ต้องป่วยตั้งแต่เกิดได้

วิธีการรักษาซิฟิลิส การรักษาโรคซิฟิลิส ที่ดีที่สุด คือ การวินิจฉัยโรคให้เร็วที่สุด ซึ่งแพทย์จะทำการซักประวัติและตรวจร่างกายเบื้องต้น จากนั้นจะทำการตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อ และหากตรวจพบเชื้อก็จะมี การตรวจยืนยันเพื่อความมั่นใจและตรวจหาความผิดปกติอื่นร่วมด้วย และในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการทางประสาท โดยไม่มีอาการอื่นร่วมด้วย อาจต้องทำการตรวจด้วยการเจาะน้ำไขสันหลังเพื่อหาเชื้อเพิ่มเติม ส่วนยาที่ใช้ในการรักษา คือ ยาปฏิชีวนะซึ่งแพทย์จะฉีดให้ผู้ป่วยโดยดูจากระยะเวลาในการป่วยว่าได้รับเชื้อมานานเพียงใด สำหรับผู้ป่วยที่แพ้ยาเพนิซิลลิน ปัจจุบันยังไม่มีตัวยาที่ใช้ทดแทน แต่จะให้รับประทาน เพื่อรักษาอาการติดเชื้อดังกล่าว ร่วมกับการรักษาตามอาการต่อไป

การป้องกันโรคซิฟิลิส การป้องกันการติดเชื้อจากโรคซิฟิลิส จึงต้องหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ เป็นโรคนี และหากไม่มั่นใจควรสวมถุงยางอนามัยเพื่อการป้องกันทุกครั้ง ส่วนคูรักรที่วางแผนแต่งงาน ควร ตรวจร่างกายโดยละเอียดและตรวจหาเชื้อซิฟิลิสด้วยก่อนการแต่งงานและวางแผนตั้งครรรค์ เพราะหากพบว่า ติดเชื้อก็จะได้วางแผนรักษาให้หายขาดดีกว่าจะเกิดปัญหาสุขภาพ ด้วยการแพร่กระจายเชื้อให้อีกฝ่ายและ ส่งผ่านเชื้อให้ทารกในครรภ์ ซึ่งอาจทำให้ทารกพิการและเสียชีวิตในเวลาต่อไป และต้องเปิดใจคุยกับคู่นอนให้ มั่นใจว่าตนและคู่นอนไม่มีความเสี่ยง หรือหากมีความเสี่ยงการติดเชื้อ การพูดคุยกันจะนำไปสู่การตรวจ และรักษาช่วยลดความเสี่ยงต่อโรคซิฟิลิส รวมถึงเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (STDs) อื่น ๆ ด้วย

ผู้จัดทำ/เรียบเรียง : นางสาวณัฐนันท์ คงทน / นสม.ชก

หน่วยงาน : ฝ่ายข่าวและรายการ สวท.ปัตตานี

แหล่งที่มา : โรงพยาบาลจุฬารัตน์ 9 แอร์พอร์ต <https://shorturl.asia/hb62x> / โรงพยาบาลกรุงเทพพญา

<https://shorturl.asia/8G9F0>